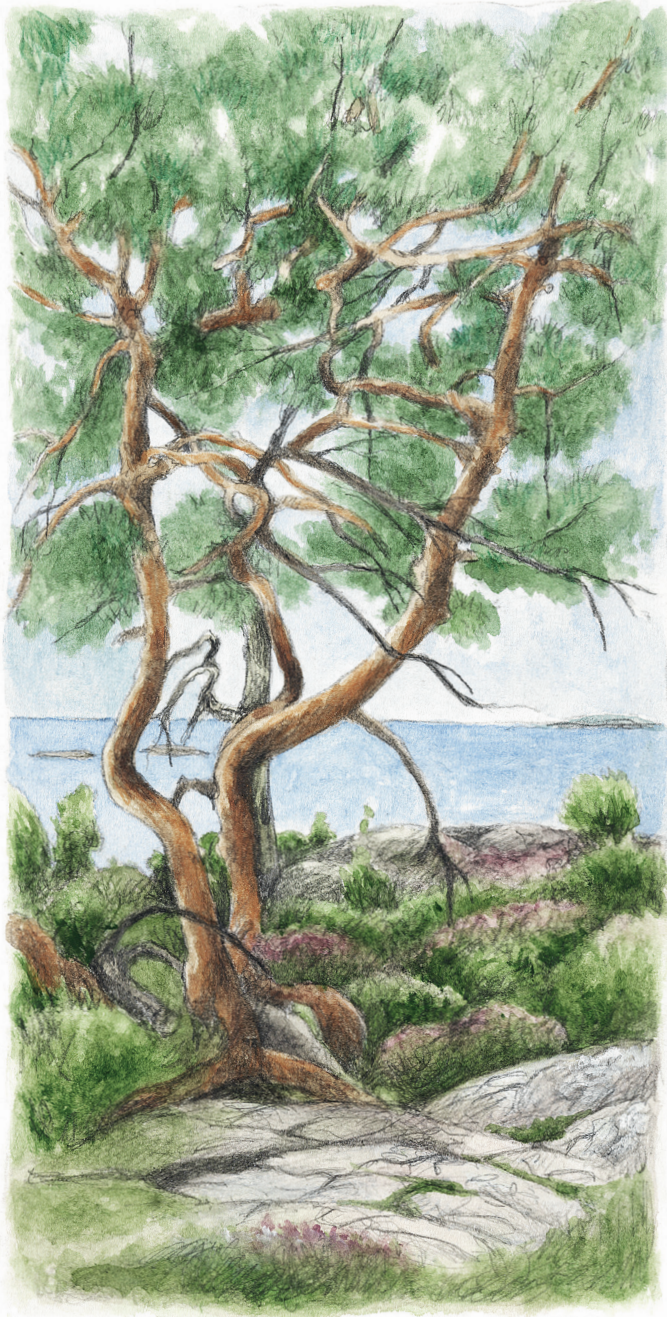

Halle-Vagnaren

Välkommen till Halle-Vagnaren

Som vägbeskrivningen säger får man traska en bra bit från parkeringsplatsen innan man når själva reservatsgränsen. Det gäller att ha starka ben uppför en trappa och vidare längs en slingrande stig mellan knähöga blåbärssnår. Man får huka sig under liggande trädstammar och kliva över grova rötter. Stigen löper här och där längs lodräta bergväggar och den gamla orörda tallskogen liknar mest en urskog. Träden har under århundraden vridit och vänt sig för saltmättade vindar och hårt väder och blivit till vresigt förvridna martallar.

Desmeknopp, *Adoxa moschatellina*

Det är inte så lätt att ta sig upp till toppen av Halle-Vagnaren men markeringar hjälper vandraren att hitta rätt. Doftande ljung, gröna mosskuddar och den spännande tallskogen är väl värd mödan. Väl uppe får man en fantastisk utsikt ut över havet och den norska skärgården.

Längs Hogdalsnäsets västsida reser sig mäktiga bergformationer. Naturreservatet Halle-Vagnarens högsta punkt mäter 120 meter över havet och berget stupar brant ner i Singlefjordens djupränna. Berggrunden består av bohusgranit och man kan se att inlandsisen har rundat av och slipat berget. Här och där syns spår i form av isräfflor och jättegrytor.

Sällsynta och mer vanliga växter

På höjderna består växtligheten av gammal tallskog med både tallar och granar som är långt över trehundra år. Här växer förutom ljung också odon, mjölon och lingon. På bergryggens östsida är växtligheten helt annorlunda. Berget sluttar här ner mot Vagnsjö och bland ek, björk, asp, hassel och gamla lindar kan man hitta mer näringskrävande växter. Gräsen lundslok och skogssvingel samt trolldruva är några exempel.

Desmeknopp är en liten oansenlig men ändå spännande växt. Det vetenskapliga artnamnet moschatellina betyder något mysklukande och desme är ett äldre ord för mysk. Myskdoften är dock svag och blommorna gröna så det gäller att vara uppmärksam. Örten blommar redan i april eller maj och vissnar sedan bort så även om den ofta bildar bestånd är det lätt att missa den.

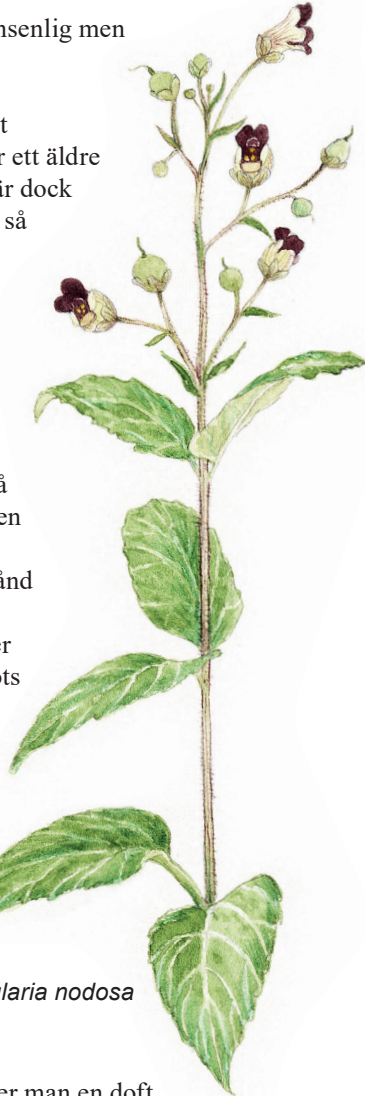
Man träffar förstås också på vanligare växter. Ormbunken örnbräken bildar med sina horisontella blad stora bestånd medan ekbräken, hult- och svartbräken är betydligt mer lågvuxna. Stinksyska är trots lukten en vacker växt med sina fyrkantiga stjälkar och blommor i kransar.

Varje enskild blomma kan liknas vid en purpurröd liten gubbe med vita teckningar.

Flenörten har brungröna

blommor och om man gnuggar ett blad mellan fingrarna känner man en doft av stekt fläsk.

Flenört, *Scrophularia nodosa*

Fåglar och andra djur

I reservatet har världens största uggla, berguven, observerats. Den är imponerande med sitt vingspann på 150 centimeter, sina väl synliga örontofsar och sina lysande ögon i orangerött. Berguven är aktiv under natten och det djupa dova lätet hörs oftast omkring solnedgången. Andra fåglar som regelbundet syns i området är trädlärka och vår största hackspett spillkråka.

Berguv,
Bubo bubo

Soliga dagar fladdrar fjärilar som amiral, tistelfjäril och sorgmantel över markerna. De två förstnämnda hör till de migrerande fjärilarna. De är alltså flyttfjärilar som inte klarar den nordiska vintern utan som om höstarna flyger mot sydligare breddgrader. Den stora vackra sorgmanteln slår sig gärna ner på solexponerade ytor i skogstrakter. Reservatet är en god lokal för vedlevande insekter. Hasselsnoken är värmekrävande och lever undanskymt i markvegetationen. Utmed Vagnsjön syns spår från bäverns aktivitet.

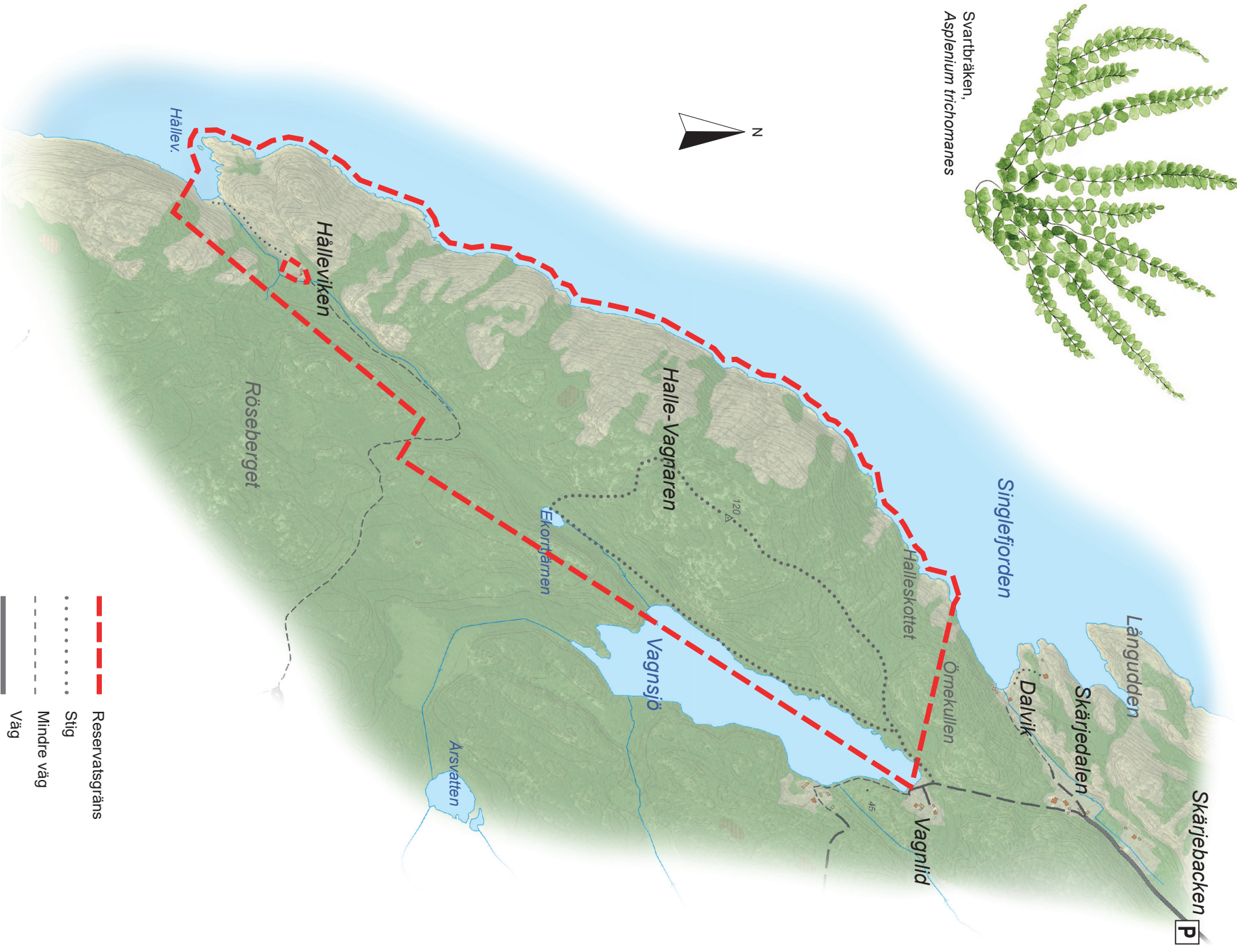
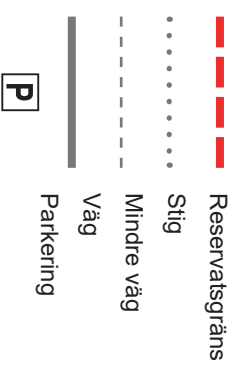

Tistelfjäril,
Cynthia cardui

Svartråken,
Asplenium trichomanes

Kulturhistoria

På Halle-Vagnarens topp finns ett gravröse och en mätsten. Stenen ingår i en triangel i Den Europeiska Gradmätningen från 1876. De andra två hörnen utgörs av norska Torbjørnsskaer och Högen, högsta punkten på Nordkoster. Gradmätningens syfte var att visa att jorden är lite tillplattad vid polerna.

I områdets södra del finns en boplats, en hålväg samt fyndplats för en pilspets. I den skarpa dalgången från Vagnsjö västerut till Singlefjorden finns en kulturhistoriskt intressant ränna. Denna användes för is till kylning inom fiskindustrin. Under något år på 1920-talet skeppade man ut is från Vagnsjö och i Hållleviken kan man se rester av en brygga med stenuppfart.

I Hållleviken finns också grunder från tidigare bebyggelse. Under början av 1900-talet bodde här en fiskarfamilj och en tullare.

Kandelabersvamp,
Artomyces pyxidatus

Svampar och lavar

I reservatet växer också hotade och sällsynta lavar och svampar. Dessa signalerar att området har höga naturvärden och att det har fått vara orört under lång tid. Tallticka är en trädsvamp som liknar en hov och som förstås växer på tall. Vit vedfingersvamp som är gaffelgrenad och nästan genomskinlig växer på murken lövved. Kandelabersvampen är en nedbrytare som lever på rötade lågor av asp. Den liknar en stor smutsvit fingersvamp men är inte alls släkt med dessa. Örtlav och grynig lundlav är båda sällsynta och den stora lunglaven och havstulpanlav hör till de så kallade signalarterna.

Tall, *Pinus sylvestris*,
blomställning, barr, kotte, frö

Så hittar du till Halle-Vagnaren

Naturreservatet ligger vid kusten, cirka 15 kilometer norr om Strömstad och cirka 5 kilometer väster om Hogdals kyrka. Man passerar Nordby köpcentrum och kör igenom Lunnevikens camping för att fortsätta till Skärjebacken där en parkeringsplats finns (koordinater: 59°2'40.3"N 11°9'37.2"E) med reservatsskylt. Därefter får man promenera 0,7 kilometer tills vägen delar sig. Där tar man vänster vid ett uthus. Efter 0,3 kilometer finns ytterligare en skylt och därifrån är det 1,6 kilometer till toppen. En trappa leder in i reservatet.

Väst kuststiftelsen
Naturvård & Friluftsliv

Länsstyrelsen
Västra Götaland

I samarbete med Västra Götalandsregionen.

Text: Ulla Åshede

Illustrationer: Kerstin Hagstrand-Velicu
Väst kuststiftelsen 2016